

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Dnr VON 2022/0061
Datum 2023-03-14

Till Vård- och omsorgsnämnden

Svar på Medborgarförslag nr 14/2022 - Österåkers kommuns beslutfattande gällande LSS

Sammanfattning

I medborgarförslag nr.14/2022, väckt i Kommunfullmäktige den 17 oktober 2022 föreslås det att Kommunstyrelsen ska ge i uppdrag till Vård- och omsorgsnämnden att implementera Hälso- och sjukvårdslagen i all bedömning/hantering/beslut som fattas enligt 9 § 9 LSS. Detta skulle enligt förslagsställaren leda till att beslut fattas med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Förslagsställaren ställer sig tveksam till kompetensen hos LSS-handläggare i Österåkers kommun då de inte har en utbildning som innefattar yrkeslegitimering.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsen besluta

Medborgarförslaget anses vara besvarat med hänvisning till att utredningar gällande bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS baseras på Lagen om särskilt stöd och service (LSS), lagens förarbeten proposition 1992/93:159 och rättspraxis gällande lagens tillämpning är vägledande för handläggning av ärenden. Bedömning av behov av bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS kan därmed inte göras i enlighet med Hälso- och sjukvårdslagen. Ansvar som följer Hälso- och sjukvårdslagen omfattar inte bedömning av behov av stöd av insatser enligt Lagen om särskilt stöd och service.

Bakgrund

Ansvarsfördelning mellan kommun och region

Ansvar som vilar socialtjänsten framkommer av Socialtjänstlagen (SoL). Enligt 2 Kap 1 § SoL ska varje kommun svara för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän. Enligt 5 Kap 7 § SoL har Socialtjänsten i kommunen i uppdrag att verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. När en person med intellektuell funktionsnedsättning har ansökt om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS och bedöms ingå i personkretsen enligt § 1-3 LSS görs det en vidarebedömning av rätten och behovet av insatsen. I 7 § LSS framkommer att personer som anges i 1 § har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1--9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. I bedömning av behov av insatser enligt 1 § 1-10 LSS ingår inte bedömningar baserat på Hälso- och sjukvårdslagen.

Kommunen kan ingå i avtal med regionen enligt 17 § LSS. Från hälso- och sjukvårdslagen 1 § framkommer att regionen ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som är bosatt inom

Tjänsteutlåtande

regionen. I 9 § Hälso- och sjukvårdslagen framkommer att när hälso- och sjukvård enligt denna lag ges till personer som har stora och varaktiga funktionsnedsättningar ska det särskilt övervägas om vården kan ges på ett sätt som bidrar till att den enskilde får möjlighet att delta i samhällslivet och kan leva som andra. *Lag (2022:1255)*. Alltså har kommunen och Hälso- och sjukvårdshuvudman olika ansvarområden och kompletterar varandras uppdrag. Hälso- och sjukvårdens uppgift är att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador.

Socialtjänstens uppgift i kommunen är att ge stöd och hjälp för personer med funktionsnedsättning i den dagliga livsföringen för att de ska kunna leva som andra. Kommunen har därmed ansvar att tillgodose behov av omvårdnad i bostäder enligt 9 § 9 LSS. Brukare som bor i bostäder enligt 9 § 9 LSS ska genom boendet även få tillgång till den hälso- och sjukvård som den enskilde behöver. Detta kan innebära att hjälpa den enskilde att få tillgång till rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS, habilitering enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), mammografi, andra hälsoundersökningar och preventivmedelsrådgivning är andra exempel på vad den enskilde kan behöva stöd med. På detta sätt samverkar boenden enligt 9 § 9 LSS med regionen.

Tjänsteman som handlägger ansökningar enligt 9 § 9 LSS

Handläggning av ansökningar gällande bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS sker av tjänsteman i kommunen utifrån gällande delegationsordning för respektive nämnd. Från delegationsordning för vård- och omsorgsnämnden (Dnr VON 2022/0037) framkommer att beslutanderätten endast får utövas inom delegatens verksamhetsområde. För LSS-handläggare gäller sex månaders tjänstgöring inom ansvarsområdet innan beslutanderätten föreligger. Kraven på kompetensen som krävs för tjänsteman i kommunen avgörs av arbetsgivaren för respektive roll för tjänstemän. Minimikravet för kompetens för rollen som LSS-handläggare i vård- och omsorgsnämnden är högskoleutbildning i form av socionomexamen eller likvärdig högskoleutbildning. Den professionella rollen som behövs för tjänsteman i kommunen består av faktakunskaper kopplat till högskoleutbildning, kompetensutveckling inom området för tjänsten samt yrkeserfarenhet.

I utredningar avseende behovet av bostad med särskilt stöd och service för vuxna enligt 9 § 9 LSS inhämtas det underlag som styrker brukarens diagnos och funktionsnedsättning från Hälso- och sjukvården, regionen. Detta eftersom uppgifter avseende brukarens hälsotillstånd, funktionsnedsättning och aktivitetsbegränsningar ska baseras på bedömningar gjorda av profession inom Hälso- och sjukvård. I bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS utförs hälso- och sjukvårdsåtgärder i enlighet med Hälso- och sjukvårdslagen. För att utreda, fatta beslut om insatser enligt LSS behövs det kunskaper om lagstiftning och funktionsnedsättning och konsekvenser av det. Det behövs också kunskap om samhällets andra stödfunktioner för att kunna komplettera information om brukaren och stödbehovet. Sådan kunskap har LSS-handläggare. Som en del i arbetet med personer med funktionsnedsättning inhämtas information från Hälso- och sjukvård och vid behov sker samverkan mellan kommun och region för att möjliggöra bra stöd och vård för brukaren.

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningens slutsats är att bedömningar gjorda av kommunens tjänsteman gällande behov av insatser enligt 9 § 1-10 LSS ska även i fortsättningen göras med stöd av gällande lagstiftning enligt Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, rättspraxis i området samt de

Tjänsteutlåtande

faktakunskaper och yrkeserfarenheter. Bedömningar utifrån Hälso- och sjukvårdslagen överläts till professioner som har ansvar för hälso- och sjukvårdsåtgärder för medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. LSS-handläggare inom kommunen använder sin kompetens i samband med utredningar och inhämtar information om funktionsnedsättning genom uppgifter från Hälso- och sjukvården. Kommun och region har olika ansvarområden gällande personer med funktionsnedsättning och kompletterar varandras kompetenser för brukarens bästa.

Bilagor

1. Delegationsordning Vård- och omsorgsnämnden 2022 gäller från den 1 maj 2022 reviderad 25 jan 2023
2. Medborgarförslag nr. 14, VON 2022/0061.

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef för förvaltningsstöd

Katja Heljasvaara
Sakkunnig LSS/IFO

Expedieras

Förslagsställaren
Kommunstyrelsen

Digitala Signaturer